

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W KATOWICACH

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel/Fax (0-32) 255-26-47, Tel. /Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, 27.06.2003r.

RKT-411/02/03/MK

DECYZJA Nr-21/2003

Na podstawie art. 17 w związku z art. 12 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2003r. Nr 86 poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. nr 18 poz. 172 ze zmian. Dz.U. z 2003r. Nr 6 poz.68), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek "Rethmann Recycling" Sp. z o.o. w Warszawie

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

wyraża się zgodę na dokonanie koncentracji polegającej na przejęciu przez "Rethmann Recycling" Sp. z o.o. w Warszawie kontroli nad Rethmann PUS Sp. z o.o. w Gliwicach, poprzez nabycie przez "Rethmann Recycling" Sp. z o.o. w Warszawie większościowego pakietu udziałów Rethmann PUS Sp. z o.o. w Gliwicach.

Uzasadnienie

W dniu 31.03.2003r. w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej organem antymonopolowym), zostało wszczęte postępowanie w sprawie zamiaru koncentracji określonej w art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2003r. Nr 86 poz. 804 - zwana dalej ustawą antymonopolową) polegającej na przejęciu przez "Rethmann Recycling" Sp. z o.o. w Warszawie kontroli nad Rethmann PUS Sp. z o.o. w Gliwicach, poprzez nabycie przez "Rethmann Recycling" Sp. z o.o. w Warszawie większościowego pakietu udziałów Rethmann PUS Sp. z o.o. w Gliwicach.

Postanowieniem z dnia 25.04.2003r. (karty nr 110 i 111) organ antymonopolowy zaliczył w poczet dowodów niniejszego postępowania, całość informacji, materiałów i dokumentów zebranych w postępowaniu o sygn. RKT-411/20/02/K/MK, dotyczącym nałożenia na "Rethmann Recycling" Sp. z o.o. w Warszawie kary pieniężnej za nie zgłoszenie zamiaru dokonania koncentracji o jakiej mowa w art. 12 ust. 3 pkt 1 ustawy antymonopolowej, polegającej na nabyciu przez "Rethmann Recycling" Sp. z o.o. w Warszawie, 40% udziałów Przedsiębiorstwa Usług Sanitarnych Sp. z o.o. w Gliwicach.

W wyniku przeprowadzonego postępowania organ antymonopolowy ustalił i zważył, co następuje.

Łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji o jakim mowa w art.12 ust.1 ustawy antymonopolowej, w roku obrotowym poprzedzającym rok jej zgłoszenia, t.j. w 2002r., wyniósł równowartość około (...) euro i tym samym przekroczył równowartość 50 mln euro wynikającą z tego przepisu ustawy (karty nr 118, nr 119 i nr 170). Obrót przedsiębiorcy, nad którym ma nastąpić przejęcie kontroli tj. Rethmann PUS Sp. z o.o. w Gliwicach w roku obrotowym poprzedzającym zgłoszenie zamiaru koncentracji tj. w 2002r. przekroczył równowartość 10 mln euro (karty nr 119 i

nr 170). Wobec powyższego zamiar powyższej koncentracji nie podlegał wyłączeniu z obowiązku jej zgłoszenia, na podstawie art.13 pkt 1a ustawy antymonopolowej. Obrót o jakim mowa w art. 12 ust. 1 oraz art.13 pkt 1a tej ustawy ustalono z uwzględnieniem przepisu art.15 tej ustawy. Ponadto z racji posiadania przez Rethmann PUS Sp. z o.o. w Gliwicach (...) % udziału w rynku lokalnym wywozu odpadów komunalnych w Gliwicach (karta nr 171), zamierzona koncentracja nie podlega również wyłączeniu z obowiązku jej zgłoszenia organowi antymonopolowemu na podstawie art. 13 pkt 2 ustawy antymonopolowej.

Przepis art. 17 ustawy antymonopolowej stanowi, iż organ antymonopolowy wydaje zgodę na dokonanie koncentracji w wyniku, której nie powstanie lub nie umocni się pozycja dominująca na rynku i wskutek czego konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona. Wobec tego warunkiem koniecznym do wydania przez organ antymonopolowy zgody na koncentrację jest wykazanie, iż jej dokonanie nie spowoduje powstania pozycji dominującej na rynku ani jej umocnienia oraz, iż dokonanie koncentracji nie spowoduje ograniczenia konkurencji na rynku. Zgodnie z art. 4 pkt 9 ustawy antymonopolowej, przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym poprzez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów, domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%. Dlatego też warunkiem koniecznym do stwierdzenia czy dana koncentracja nie spowoduje uzyskania lub umocnienia pozycji dominującej na rynku jest wyznaczenie rynku właściwego w danej sprawie.

Rozpatrywana koncentracja polega na przejęciu przez "Rethmann Recycling" Sp. z o.o. w Warszawie, kontroli nad Rethmann PUS Sp. z o.o. w Gliwicach, w której to spółce grupa Rethmann posiada obecnie udziały uprawniające do 40% głosów na zgromadzeniu wspólników. Przejęcie kontroli ma się dokonać poprzez nabycie udziałów Rethmann PUS Sp. z o.o. na podstawie aneksu z dnia 22 stycznia 2003r. (karty nr 51 do nr 53) do umowy sprzedaży udziałów oraz umowy sprzedaży udziałów pod warunkiem zawieszającym z dnia 28.06.2002r. zawartej pomiędzy Rethmann Recycling Sp. z o.o. a Gminą Gliwice (karty nr od 8 do nr 48 akt sprawy RKT-411/20/02/K/MK). W wyniku nabycia udziałów "Rethmann Recycling" Sp. z o.o. będzie posiadać 75,61% głosów na zgromadzeniu wspólników tej spółki (karty nr od 51 do nr 53).

"Rethmann Recycling" Sp. z o.o. przynależy do grupy kapitałowej Rethmann Entsorgungs AG & Co.(zwana dalej grupą Rethmann), która świadczy swoje usługi w krajach europejskich oraz niektórych krajach azjatyckich (karty nr 141 do nr 143 akt sprawy RKT-411/20/02/K/MK). Po przejęciu od grupy LOBBE, części spółek zależnych w Polsce, grupa Rethmann posiada obecnie w kraju (...) spółek zależnych bądź stowarzyszonych, których przedmiotem działalności jest głównie gospodarka odpadami i ich wywóz. Obecnie grupa Rethmann świadczy usługi wywozu nieczystości na terenie (...) gmin województwa śląskiego i opolskiego. W regionie aglomeracji śląskiej grupa Rethmann obsługuje (...) gminy.

Natomiast Rethmann PUS Sp. z o.o. świadczy swoje usługi na terenie (...) gmin aglomeracji śląskiej (karty nr 48 i nr 14), tym samym obsługuje (...) % jej mieszkańców. Biorąc pod uwagę poszczególne gminy na terenie, których działa Rethmann PUS Sp. z o.o., udział w rynku tego przedsiębiorcy wynosi od blisko (...) % do (...) % (karty nr 130 i 132 akt sprawy RKT-411/20/02/MK). Jednakże jako rynek geograficzny właściwy w niniejszej sprawie "Rethmann Recycling" Sp. z o.o. wskazał teren czterech gmin aglomeracji śląskiej tj. Gliwic, Pyskowic, Rudzińca i Wielowśi, na obszarze, których świadczy swoje usługi grupa Rethmann (poprzez Rethmann Tarnowskie Góry Sp. z o.o. oraz Rethmann PUS Sp. z o.o. - karty nr 9 i 14). Gminy te odległe są od siebie o około 20 km. i za wyjątkiem Gminy Gliwice, nie są terenami wysoko zurbanizowanymi i są zamieszkałe przez kilkanaście tysięcy mieszkańców. Odpady komunalne z terenu tych gmin są wywożone na składowiska w Pyskowicach, Gliwicach, Knurowie i Częstochowie (karta nr 48).

Przedmiotem faktycznej działalności "Rethmann Recycling" Sp. z o.o. w Warszawie oraz jej spółek zależnych działających w Polsce jest wywóz odpadów komunalnych, wywóz odpadów niebezpiecznych, oczyszczanie ulic i dróg, pielęgnacja terenów zielonych oraz usuwanie śniegu i

rodu z ulic. Natomiast przedmiotem działalności Rethmann PUS Sp. z o.o. jest wywóz odpadów komunalnych, oczyszczanie ulic, dróg i pielęgnacja terenów zielonych. Wobec tego rynkami produktowymi wspólnymi dla uczestników koncentracji jest wywóz odpadów komunalnych, oczyszczanie ulic i dróg, pielęgnacja terenów zielonych.

Skutki dokonania zamierzonej koncentracji będą zdaniem organu antymonopolowego, przede wszystkim odczuwalne na wspólnych rynkach produktowych i geograficznych działania grupy Rethmann oraz Rethmann PUS Sp. z o.o.

Zgłaszający, w punkcie 7.1.1. zgłoszenia (karta nr 14), określił, iż rynkiem geograficznym właściwym w tej sprawie jest rynek szerszy niż rynek jednej Gminy. Mianowicie jego zdaniem jest to rynek krzyżujący się trzech gmin oraz Specjalnej Strefy Ekonomicznej (zwanej dalej SSE) tj. Gmin Gliwice, Pyskowice, Rudziniec i Wielowieś. Jednakże organ antymonopolowy nie zgodził się z takim przyjęciem rynku geograficznego w tej sprawie. Organ antymonopolowy stanął na stanowisku, iż rynek geograficzny musi być kompatybilny i cechować się jednorodnością pod względem m.in. jego wielkości i warunków konkurencji. Tym samym nie można przyjąć, iż rynek lokalny wysoko zurbanizowanej i dużej Gminy Gliwice (około 210.000 mieszkańców - "Ludność, ruch naturalny i wędrownikowy w województwie śląskim w 2000r." - Urząd Statystyczny w Katowicach, Katowice 2000r.) jest porównywalny do rynków lokalnych takich małych gmin jak Wielowieś i Rudziniec (około 6.000 - 11.000 mieszkańców - "Ludność, ruch naturalny i wędrownikowy w województwie śląskim w 2000r." - Urząd Statystyczny w Katowicach, Katowice 2000r.). Ponadto na poszczególnych rynkach lokalnych występują za wyjątkiem jednego, różni konkurenci.

Dlatego też organ antymonopolowy biorąc pod uwagę art. 4 pkt 8 ustawy antymonopolowej, ustalił, iż rynkiem właściwym w tej sprawie jest rynek świadczenia usług wywozu odpadów komunalnych i przemysłowych, oczyszczania ulic i dróg oraz pielęgnacji terenów zielonych na odrębnych rynkach lokalnych Gmin: Gliwice, Wielowieś, Rudziniec i Pyskowice, z tym, iż na terenie Gminy Gliwice rozpatrzono odrębnie skutki koncentracji na rynku wywozu odpadów komunalnych oraz z terenu SSE.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13.09.1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 1996 Nr 132, poz. 622 ze zmian.) działalność w zakresie zbierania i transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych wymaga zezwolenia, wydawanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Przepisy tej ustawy wskazują, że przedsiębiorca ubiegający się o zezwolenie na zbieranie i transport odpadów komunalnych powinien udokumentować gotowość ich odbioru przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. Zatem specyfiką usług wywozu odpadów komunalnych jest ich powiązanie ze składowaniem bądź utylizacją. Zezwolenie jest z reguły wydawane, gdy ubiegający się o zezwolenie spełnia określone warunki techniczne. Wierność klientów co do wykonującego usługę nie ma miejsca i jest uzależniona od ceny. Dlatego też klienci często zmieniają przedsiębiorstwa wywożące odpady. Natomiast podjęcie działalności na rynku oczyszczania ulic i dróg (tzw. czyszczenie zimowe i letnie) oraz pielęgnacja terenów zielonych, nie wymaga zezwolenia. Świadczenie tych usług odbywa się na podstawie zlecenia jednostek samorządu terytorialnego oraz zarządów dróg. Dlatego też nie istnieją istotne ograniczenia dostępu do tego rynku, poza kosztami personelu i pojazdów.

Ponadto należy zaznaczyć, iż "Rethmann Recycling" Sp. z o.o. podał osobno udział w rynku wywozu odpadów komunalnych w Gminie Gliwice oraz na rynku wywozu odpadów przemysłowych z terenu SSE w Gliwicach. Biorąc pod uwagę specyfikę tych obu rynków, takie rozgraniczenie jest uzasadnione.

Na podstawie przedstawionych przez "Rethmann Recycling" Sp. z o.o. informacji (karty nr od 174 do 176) organ antymonopolowy ustalił, iż w wyniku dokonania zamierzonej koncentracji "Rethmann Recycling" Sp. z o.o. w Warszawie uzyska pośrednio w rozumieniu art.4 pkt 9 ustawy antymonopolowej, pozycję dominującą na rynku wywozu odpadów komunalnych w Gminie Gliwice oraz bezpośrednio pozycję dominującą na rynku wywozu odpadów przemysłowych z terenu SSE.

Ponadto z informacji przedstawionych w powyższej tabeli wynika, iż dokonanie zamierzonej koncentracji spowoduje praktycznie, utrzymanie obecnie posiadanego udziału w rynku wywozu odpadów komunalnych na terenie Gmin Rudziniec, Pyskowice i Wielowieś.

Dokonanie zamierzonej koncentracji spowoduje również uzyskanie przez "Rethmann Recycling" Sp. z o.o. pośrednio pozycji dominującej na rynku oczyszczania ulic w Gminach: Wielowieś, Rudziniec, Pyskowice i Gliwice.

Jednocześnie jak wynika z przekazanych przez "Rethmann Recycling" Sp. z o.o. informacji po dokonanej koncentracji, udział w rynku pielęgnacji terenów zielonych będzie wynosił (...) %.

Skutki dokonania zamierzonej koncentracji

Skutki dokonania zamierzonej koncentracji należy rozpatrywać na rynku wywozu odpadów komunalnych i oczyszczania ulic na terenie Gmin Wielowieś, Pyskowice, Rudziniec i Gliwice oraz na terenie wywozu odpadów przemysłowych z terenu SSE, gdyż są to rynki wspólne dla uczestników tej koncentracji. Jak wykazano powyżej skutkiem przejścia kontroli nad Rethmann PUS Sp. z o.o. będzie uzyskanie w sposób pośredni, przez grupę Rethmann pozycji dominującej na rynku wywozu odpadów komunalnych na rynku Gminy Gliwice, w tym uzyskanie bezpośrednio pozycji dominującej na rynku wywozu odpadów przemysłowych z terenu SSE w Gliwicach. Ponadto grupa Rethmann uzyska także pośrednio pozycję dominującą na rynku oczyszczania ulic na terenie Gmin Wielowieś, Rudziniec, Pyskowice i Gliwice.

Jednakże do zakazania niniejszej koncentracji, pomimo uzyskania przez grupę Rethmann pozycji dominującej na niektórych rynkach, konieczne jest zgodnie z art. 19 ustawy antymonopolowej, udowodnienie, iż jej dokonanie spowoduje istotne ograniczenie konkurencji na rynku właściwym w tej sprawie.

Zdaniem organu antymonopolowego w wyniku tej koncentracji nie dojdzie do ograniczenia konkurencji na rynku wywozu odpadów w Gliwicach w tym i na terenie SSE. Dokonanie zamierzonej koncentracji spowoduje wejście do tej firmy zewnętrznego inwestora strategicznego, nie działającego obecnie w Gminie Gliwice na rynku wywozu odpadów komunalnych. Dlatego też na rynku wywozu odpadów komunalnych w Gminie Gliwice, Rethmann PUS Sp. z o.o. będzie nadal posiadał udział w rynku w zbliżonej do obecnej wysokości. Wzrośnie natomiast udział grupy Rethmann na rynku wywozu odpadów przemysłowych z terenu SSE. Jednakże na rynku tym, w szczególności w zakresie wywozu odpadów komunalnych, działa kilku konkurentów, w tym też firmy z udziałem kapitału zagranicznego (karty nr 5 i 6 akt sprawy RKT-411/20/02/K/MK oraz karty od nr 174 do nr 176) posiadające do kilkunastu procent udziału w rynku wywozu odpadów. Ponadto z posiadanych przez organ antymonopolowy informacji przekazanych przez zgłaszającego zamiar koncentracji, w ciągu ostatnich lat miały miejsce wejścia na ten rynek usług, firm zagranicznych, które były również zainteresowane prywatyzacją PUS Sp. z o.o. w Gliwicach. Oznacza to, iż rynek wywozu odpadów nie jest rynkiem hermetycznym, lecz znajdującym się w fazie rozwoju. Z tego wynika, iż brak jest przeszkód w rozpoczęciu na nim działalności przez nowych przedsiębiorców, zdolnych do konkurowania na tym rynku z grupą Rethmann. Ponadto w toku niniejszego postępowania wystąpiono do kilku obecnych, konkurentów Rethmann PUS Sp. z o.o. o ocenę rynku wywozu odpadów. Konkurenci nie wskazali ewentualnych zagrożeń dla tego rynku wynikających z dokonania koncentracji pomiędzy ich konkurentami (karta nr 185) lub też nie zajęli w ogóle stanowiska w tej sprawie z czego można wywnioskować, iż takich zagrożeń nie ma. Tym samym należy przyjąć, iż dokonanie tej koncentracji nie spowoduje ograniczenia konkurencji na rynku właściwym w tej sprawie.

Przyczyną dokonania niniejszej koncentracji jest wzmocnienie przedsiębiorcy poprzez inwestycje prywatnych wspólników, rozwijanie nowych doświadczeń i technologii, zapewnienie miejsc pracy poprzez profesjonalne prowadzenie firmy, dalszy rozwój firmy i uczynienie jej bardziej konkurencyjną. Jak wynika z umowy sprzedaży udziałów (karty nr 8 do 48 akt sprawy RKT-411/20/02/K/MK), „Rethmann Recycling” Sp. z o.o. jako kupujący zobowiązał się do dokonania do dnia 31.06.2005r. znacznych inwestycji na zakup pojazdów, specjalistycznego sprzętu oraz pojemników (do zbiórki selektywnej). Kupujący jako inwestor strategiczny zobowiązał się także do

zapewnienia spółce rozwoju, w szczególności poprzez transfer know-how w zakresie funkcjonowania spółki na wolnym rynku gospodarki odpadami oraz poprzez wdrożenie nowych technologii w zakresie rozwoju zbiórki selektywnej i odzysku odpadów opakowaniowych. Tak więc przyczyną przejęcia przez Rethmann Recycling Sp. z o.o. kontroli nad Rethmann PUS Sp. z o.o. jest przyczynienie się do rozwoju ekonomicznego i postępu technicznego tego przedsiębiorcy, o jakim mowa w art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej. Wobec powyższego dokonanie niniejszej koncentracji spowoduje korzyści dla konsumentów w postaci podniesienia jakości świadczonych przez tę firmę usług. Należy przy tym zaznaczyć, iż grupa Rethmann nie planuje zmiany cen. Obaj uczestnicy koncentracji współpracują już ze sobą od dłuższego czasu i nie dokonano w tym czasie zmiany cen (karta nr 9).

Podsumowując należy stwierdzić, iż przejęcie przez grupę Rethmann kontroli nad Rethmann PUS Sp. z o.o. spowoduje wprawdzie uzyskanie pośrednio pozycji dominującej o jakiej mowa w art. 4 pkt 9 ustawy antymonopolowej, na rynku wywozu odpadów komunalnych w Gminie Gliwice, oraz bezpośrednio pozycji dominującej na terenie wywozu odpadów przemysłowych z terenu SSE, jednakże koncentracja ta nie spowoduje istotnego ograniczenia konkurencji na tym rynku oraz przyczyni się do rozwoju ekonomicznego oraz postępu technicznego w tej spółce.

Dlatego też brak jest przeciwwskazań do wydania zgody na dokonanie niniejszej koncentracji.

Wobec powyższego orzeczono, jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy antymonopolowej, w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

DYREKTOR DELEGATURY

Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach

ALICJA KRAL